

Pécsi Ítéletábla

Az ügy száma: V .Pf.20.078/2022/3.

Az I. rendű felperes:

felperes1 (cím1)

A II. rendű felperes:

felperes2 (cím2)

A III. rendű felperes:

felperes3 (cím3)

A IV. rendű felperes:

felperes4 (cím4)

A felperesek képviselője:

Dr. Schmidt Gábor ügyvéd (cím5)

Az I. rendű alperes:

alperes1 (cím6)

Az I. rendű alperes képviselője:

ügyvéd1 (cím7 ügyvéd)

A II. rendű alperes:

alperes2 (cím8)

A II. rendű alperes képviselője:

ügyvéd2 (cím9)

A III. rendű alperes:

alperes3 (cím10)

A III. rendű alperes képviselője:

Dr. Szabados János jogtanácsos (cím)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

a felperesek 19. és 33. sorszámon,
az I. rendű alperes 18., 29., 35. sorszámon

A per tárgya:

tulajdonjog megállapítása, közös tulajdon megszüntetése, haszonélvezeti jog megváltása

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

14.P.20.305/2021/13. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben, az alábbiak szerint változtatja meg:

Mellőzi a felpereseknek az I. rendű alperes javára személyenként 52.802 (ötvenkétezer-nyolcszázketty) forint perköltség fizetésére kötelezését.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül személyenként 134.381 (százharmincnégyezer-háromszázyolcvanegy) forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 15 napon belül 26.400 (huszonhatezer-négyszáz) forint elsőfokú eljárásban felmerült perköltséget.

A felperesek által személyenként, az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 67.500 (hatvanhétezer-ötszáz) forintra leszállítja, az I. rendű alperes által az állam javára fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 1.230.000 (egymillió-kétszázharmincezer) forintra felemeli, azzal, hogy a felek az elsőfokú eljárási illetéket a *Nemzeti Adó- és Vámhivatal* 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevétehi számlájára köteles/ek megfizetni az esedékesség napjáig.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek 15 napon belül személyenként 15.375 (tizenötezer-háromszázhetvenöt) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak személyenként – a *Nemzeti Adó- és Vámhivatal* 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevétehi számlájára – az esedékesség napjáig 300 (háromszáz) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak – a *Nemzeti Adó- és Vámhivatal* 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevétehi számlájára – az esedékesség napjáig 160.400 (százhatvanezer-négyszáz) forint meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket. Az esedékesség napja - az elsőfokú eljárási illeték és a fellebbezési illeték tekintetében is - a jelen határozat meghozatalát követő hatvanadik nap. Az illeték megfizetése során a közlemény rovatban a Pécsi Törvényszék és a Pécsi Ítéltábla megnevezését, az első- és másodfokú határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett (felperes/alperes) adóazonosító számát fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint névnek név2val kötött házasságából született gyermekei jelen per felperesei, valamint név3 és a perben nem szereplő név4.
- [2] A per I. rendű alperese név4sal 2001. május 26-án kötött házasságot.
- [3] név4, az I. rendű alperes és név2, mint adósok a II. rendű alperestől 2006. május 8-án svájci frank alapú kölcsönt vettek fel. A 75.096 CHF kölcsönösszeget a II. rendű alperes név4nak

folyósította. A kölcsönszerződés fedezetét a pécsi tulajdoni lapon helyrajzi szám1 alatt nyilvántartott ingatlanra bejegyzett jelzálogjog jelentette.

- [4] név4, az I. rendű alperes és név2 a II. rendű alperessel szembeni fizetési kötelezettségeiket nem teljesítették, ezért a II. rendű alperes a kölcsönszerződést 2010. október 25-én felmondta, a közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerés alapján a II. rendű alperes az adósokkal szemben végrehajtási eljárást kezdeményezett.
- [5] név4 2014. január 15. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhalálozott.
- [6] Hagyatékát az alábbi vagyontárgyak képezték:
- 1./a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám1 alatt nyilvántartott 173 m² alapterületű, Pécs, cím6 szám magasföldszint 1. alatti lakásingatlan 17.000.000,- forint értékben
 - 2./a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám2 alatt nyilvántartott 76 m² alapterületű, Pécs, cím6. szám magasföldszint 2. alatti lakásingatlan 8.000.000,- forint értékben
 - 3./a pécsi II. kerületi belterületi helyrajzi szám3 alatt nyilvántartott alagsori 49 m² lakásingatlan 4.000.000,- forint értékben
 - 4./a pécsi II. kerületi belterületi helyrajzi szám4 alatti, Pécs, cím11. számú kivett gazdasági épület megnevezésű ingatlan 4.200.000,- forint értékben
 - 5./a balatonlelleli belterületi helyrajzi szám5 alatt nyilvántartott 306 m² alapterületű, kivett saját használatú út megnevezésű ingatlan örökhagyót illető összesen 16/240-ed része 306.000,- forint értékben
 - 6./ a balatonlelleli belterületi helyrajzi szám12 alatt nyilvántartott 848 m² alapterületű ingatlan örökhagyót illető összesen 1/3-ad része 8.867.000,- forint értékben.
 - 7./ a háromfai tulajdoni lapon helyrajzi szám6 alatt felvett 852 m² alapterületű ingatlan 1/3 tulajdoni részzelöltsége 14.200,- forint értékben
 - 8./a pécsi helyrajzi szám7 alatt nyilvántartott beépítetlen telekingatlan 200.000,- forint értékben.
- [7] Hagyatéki vagyona volt a forgalmi rendszámú Opel Kadett gépjármű, az bank1 Zrt-nél az örökhagyó nevében nyilvántartott 10.000,- forint összegű nyereségybetét, az bank1 Zrt-nél vezetett lakossági folyószámlán lévő 1.091,- forint, illetőleg az bank2 Zrt-nél vezetett bankszámlán lévő 1.579,- forint. Hagyatéki hitelezői igényt a bank3 Zrt. jelentett be a 2010. június 24-én kötött kölcsönszerződés alapján 127.149,- forint és járuléka erejéig, az alperes2 67.314,42 CHF hiteltartozás és járuléka erejéig, mely utóbbi tekintetében a pécsi helyrajzi szám1ú ingatlant 75.096 CHF és járuléka erejéig jelzálogjog terheli.
- [8] A pécsi tulajdoni lapon nyilvántartott helyrajzi szám7 alatti ingatlanra a Baranya Megyei Illetékhivatal javára 573.195,- forint erejéig végrehajtási jogot jegyeztek be.
- [9] A hagyatéki eljárásban a felperesek ági öröklési igényüket – a balatonlelleli helyrajzi szám5ú ingatlan kivételével – valamennyi ingatlanra bejelentették, az I. rendű alperes a 2., 3. és 4. számú ingatlanokra ezt az igényt vitatta.
- [10] Erre figyelemmel közjegyző közjegyző a Pécssett, 2016. június 9. napján kelt ügyszámú számú hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékát ideiglenes hatállyal adta át az alábbiak szerint:
- [11] Az alperesnek, mint az örökhagyó túlélő házastársának törvényes öröklés jogcímén a fenti 2., 3. és 4. szám alatti ingatlanokat 1/1 arányban, az 5. szám alatti ingatlant 12/240 arányban, az Opel Kadett gépjárművet, az bank1 Zrt-nél vezetett lakossági folyószámlán levő összeget, a nyereségybetétet, valamint az bank2 Zrt-nél lévő lakossági bankszámlaösszeget.

- [12] A felpereseknek adta át törvényes (ági) öröklés címén a fenti 1,6,7,8. szám alatti ingatlanokat, valamint az 5. szám alatti ingatlan 46/240 részét egymás között egyenlő (1/4) arányban azzal, hogy ezen ingatlanok tekintetében az I. rendű alperes özvegyi haszonélvezeti jogra jogosult.
- [13] A felperesek a bírósághoz 2016. augusztus 4-én érkezett keresetükben kérték annak megállapítását, hogy név4 hagyatékából a fenti 2., 3. és 4. szám alatti ingatlanok tulajdonjogát ági öröklés címén megszerezték egymás között 1/4-1/4 arányban. Arra hivatkozással, hogy az ági öröklés címén megszerzett 1-4, 6-8 szám alatti ingatlanokon az I. rendű alperes özvegyi haszonélvezeti jogot szerzett, az 1959. évi IV. törvény 616. § (3) bekezdése alapján kérték az özvegyi haszonélvezeti jog természetbeni megváltását az I. rendű alperes által lakott (pécsi helyrajzi szám8) kivételével. Kérték továbbá azt, hogy a bíróság a haszonélvezet megváltásával az ingatlanokon létrejövő közös tulajdont is szüntesse meg az alábbiak szerint:
- a.) az I. rendű alperes tulajdonába kerül
 - a pécsi helyrajzi szám2 alatti lakásingatlan – melyet az örökhagyó által felvett hiteltartozás alapján a II. rendű alperes jelzálogjoga terhel – 15.000.000,- forint értékben,
 - a pécsi helyrajzi szám1 alatti lakásingatlan 28.000.000,- forint értékben.
 - b.) a felperesek tulajdonába kerül egymás között egyenlő ($\frac{1}{4}$) arányban az I. rendű alperes általi haszonélvezeti jog megváltása címén
 - a pécsi helyrajzi szám9 alatti lakásingatlan 4.000.000,- forint értékben,
 - a pécsi helyrajzi szám10 alatti ingatlan 4.200.000,- forint értékben,
 - a pécsi helyrajzi szám7 alatti ingatlan 200.000,- forint értékben,
 - a balatonlelleli helyrajzi szám11 alatti ingatlan 4/240 tulajdoni részzelölösége 76.500,- forint értékben,
 - a balatonlelleli helyrajzi szám12 alatti ingatlan 2/6 részzelölösége 8.867.000,- forint értékben,
 - a háromfai helyrajzi szám13 alatti ingatlan 1/3 részzelölösége 14.200,- forint értékben.
- [14] Az I. rendű felperes a keresetében kérte az I. rendű alperest 2.500.000,- forint kölcsönösszeg és ennek 2015. december 9-től számított késedelmi kamata megfizetésére, hogy az I. rendű alperes házastársának (az örökhagyónak) 2003-ban kölcsönt adott, melyet az örökhagyó nem fizetett meg.
- [15] Kérték továbbá hagyatéki hitelezői igényként az I. rendű alperest összesen 264.476,- forint (felperesenként 65.619,- forint) temetési költség megfizetésére is kötelezni.
- [16] Kérték annak ítéleti kimondását, hogy a felpereseket nem terheli az örökhagyó és az I. rendű alperes által a II. rendű alperestől felvett és általa kimutatott 17.162.485,- forint és járulékal fizetési kötelezettség.
- [17] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében vitatta a felperesek által megjelölt pécsi tulajdoni lapon helyrajzi szám2, helyrajzi szám3, a pécsi helyrajzi szám4ú ingatlanok ági eredetét. Hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperestől felvett svájci alapú kölcsönnek adóstársa volt az utóbb elhalálozott név5 sz.: név2, akinek törvényes örökösei jelen per felperesei. Vitatta azt az I. rendű felperesi tényállítást, hogy név4 az életében az I. rendű felperestől kölcsönt kapott volna. A temetési költség vonatkozásában a kereset teljesítését nem ellenezte.
- [18] A II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, álláspontja szerint a felperesek nem bizonyították a keresetükben megjelölt ingatlanok ági vagyoni jellegét.
- [19] A Pécsi Törvényszék - az ági öröklési igény és az özvegyi haszonélvezeti jog megváltására irányuló kereset tekintetében - a 14.P.20.248/2017/86. számú részítéletével megállapította,

hogy a felperesek egymás között 1/4-1/4-1/4-1/4 arányban ági öröklés jogcímén megszerezték – az I. rendű alperes özvegyi haszonélvezeti jogával terhelt – a ügyszámú számú ideiglenes hagyatékátadó végzésben felsorolt alábbi ingatlanok tulajdonjogát:

- a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám2, természetben Pécs, cím6. szám magasföldszint 2. alatti lakásingatlan,
- a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám3 alatt felvett, természetben Pécs, cím6. szám alagsori lakásingatlan,
- a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám4ú, természetben Pécs, cím11. szám alatt nyilvántartott ingatlan.

[20] A bíróság a ügyszámú számú ideiglenes hagyatékátadó végzésben és a bíróság részítéletében a felperesek által törvényes (ági) öröklés címén megszerzett – és az I. rendű alperes özvegyi haszonélvezeti jogával terhelt - ingatlanok közül az alábbi ingatlanokon fennálló özvegyi haszonélvezeti jogot megváltás jogcímén megszüntette akként, hogy

1./ a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám1 alatti, természetben Pécs, cím6 magasföldszint 1. alatti lakásingatlan,

3./ a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám3 alatt felvett, természetben Pécs, cím6. szám alagsori lakásingatlan,

4./ a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám4ú, természetben Pécs, cím11.szám alatt nyilvántartott ingatlan,

8./ a pécsi III. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám7 alatt nyilvántartott beépítetlen telekingatlan 4/12-ed tulajdoni részzilletősége az I. rendű alperes, 2/12-ed tulajdoni részzilletősége az I. rendű felperes, 2/12-ed tulajdoni részzilletősége a II. rendű felperes, további 2/12-ed tulajdoni részzilletősége a III. rendű felperes, további 2/12-ed tulajdoni részzilletősége a IV. rendű felperes tulajdonába kerül,

a balatonlelleli tulajdoni lapon belterületi helyrajzi szám12 alatt nyilvántartott 848 m² alapterületű ingatlan 2/6-od tulajdoni részzilletőségéből 2/18-ad tulajdoni részzilletőség az I. rendű alperes, 1/18-ad tulajdoni részzilletőség az I. rendű felperes, 1/18-ad tulajdoni részzilletőség a II. rendű felperes, 1/18-ad tulajdoni részzilletőség a III. rendű felperes, 1/18-ad tulajdoni részzilletőség a IV. rendű felperes tulajdonába kerül,

a balatonlelleli belterületi helyrajzi szám5 alatt nyilvántartott 306 m² alapterületű, „kivett saját használatú út” megnevezésű ingatlan 4/240 tulajdoni részzilletőségéből 4/720-ad tulajdoni részzilletőség az I. rendű alperes, 2/720-ad tulajdoni részzilletőség az I. rendű felperes, 2/720-ad tulajdoni részzilletőség a II. rendű felperes, 2/720-ad tulajdoni részzilletőség a III. rendű felperes, további 2/720-ad tulajdoni részzilletőség a IV. rendű felperes tulajdonába kerül,

7./ a háromfai tulajdoni lapon helyrajzi szám6 alatt felvett 852 m² alapterületű ingatlan 1/3 tulajdoni részzilletőségéből 4/36-od tulajdoni részzilletőség az I. rendű alperes, 2/36-od tulajdoni részzilletőség az I. rendű felperes, 2/36-od tulajdoni részzilletőség a II. rendű felperes, 2/36-od tulajdoni részzilletőség a III. rendű felperes, 2/36-od tulajdoni részzilletőség a IV. rendű felperes tulajdonába kerül.

[21] A per a részítélet jogerőre emelkedése után a közös tulajdon megszüntetése, a megállapítási igény, a hagyatéki hitelezői igény és az I. rendű felperes kölcsön jogcímén fennálló követelése iránti kereset vonatkozásában folytatódott.

- [22] A felperesek utóbb a balatonlelleli helyrajzi szám5 és a háromfai helyrajzi szám6ú ingatlanok vonatkozásában a közös tulajdon megszüntetése iránti keresetüktől elálltak, a bíróság a pert a kereset vonatkozásában a 14.P.20.255/2020/2.számú végzésével megszüntette.
- [23] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével elrendelte az alábbi ingatlanokon fennálló közös tulajdon megszüntetését árverési értékesítés útján.
- [24] 1./ a pécsi helyrajzi szám1ú – a II. rendű alperes jelzálogjogával terhelt – ingatlan legkisebb árverési vételárát beköltözhető állapotban 28.000.000 forintban állapította meg azzal, hogy az árverési vételárból a felpereseket személyenként 16,66%, az I. rendű alperes 33,34% illeti meg.
- [25] 2./ a pécsi helyrajzi szám3ú ingatlan legkisebb árverési vételárát beköltözhető állapotban 4.000.000 forintban állapította meg azzal, hogy az árverési vételárból a felpereseket személyenként 16,66%, az I. rendű alperest 33,34% illeti meg.
- [26] 3./ a pécsi helyrajzi szám4ú ingatlan legkisebb árverési vételárát 4.200.000 forintban állapította meg azzal, hogy az árverési vételárból a felpereseket személyenként 16,66%, az I. rendű alperest 33,34% illeti meg.
- [27] 4./ a pécsi helyrajzi szám7ú ingatlan legkisebb árverési vételárát 200.000 forintban állapította meg azzal, hogy az árverési vételárból a felpereseket személyenként 16,66%, az I. rendű alperest 33,34% illeti meg.
- [28] 5./ a balatonlelleli helyrajzi szám12ú ingatlan legkisebb árverési vételárát 8.867.000 forintban állapította meg azzal, hogy az árverési vételárból az I. rendű felperest 5,56%, a II. rendű felperest 38,89%, a III. rendű felperest 38,89%, a IV. rendű felperest 5,56%, az alperest 11,11% illeti meg.
- [29] A II. rendű alperest a fentiek türéseire kötelezte.
- [30] Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek személyenként 65.619 forintot és annak 2014. március 1-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.
- [31] A megállapításra irányuló keresetet elutasította.
- [32] Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak személyenként 232.500, -forint, az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak 570.000, - forint le nem rótt eljárási illetéket.
- [33] Kötelezte a felpereseket, hogy fizessenek meg az I. rendű alperesnek személyenként 52.802, - forint perköltséget.
- [34] Az elsőfokú bíróság a közös tulajdon megszüntetése iránti kereset vonatkozásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 1. §-a alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit alkalmazta.
- [35] A közös tulajdon megszüntetése iránti keresetet a Ptk. 5:84. § (1), (2) bekezdései, és az ingatlan közös tulajdona megszüntetésének egyes kérdéseiről szóló 1/2017. (IX.11.) PK vélemény rendelkezései alapján nagyobb részben teljesítette, az ingatlanokon fennálló közös tulajdont – a pécsi helyrajzi szám2 helyrajzi számú ingatlan kivételével - árverési értékesítés útján megszüntette, figyelembevve, hogy e megszüntetési mód ellen az I. rendű alperes nem tiltakozott.
- [36] E megszüntetési mód alkalmazása során a bíróság az ingatlanok legkisebb árverési vételárát a felek egyező nyilatkozata alapján a perben korábban beszerzett ingatlanforgalmi szakértői

vélemény adatai alapulvételével állapította meg, az árverési értékesítés esetére a feleknek járó vételárat a tulajdonostársak között a tulajdoni arányuknak megfelelően osztotta fel.

- [37] A bíróság a pécsi tulajdoni lapon helyrajzi szám2 helyrajzi számú, az I. rendű alperes által lakott és özvegyi haszonélvezeti jogával terhelt lakásingatlan vonatkozásában a közös tulajdon megszüntetése iránti keresetet elutasította, mert az I. rendű alperesnek az ingatlanon tulajdonjoga nem áll fenn.
- [38] A megállapítási keresetet azzal az indokkal utasította el, hogy a felperesek nem igazolták a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (1952. évi Pp.) 123.§-a szerinti törvényi előfeltételeket.
- [39] A felek egyező nyilatkozata alapján marasztalta az I. rendű alperest hagyatéki tartozásnak minősülő temetési költségben.
- [40] A pertárgy értéke alapján a perköltségviselést az alábbiak szerint határozta meg:
- [41] A pertárgy értéke a tulajdonjog megállapítása iránti keresettel érintett ingatlanok együttes értékét kitevő 16.200.000 forint, az özvegyi jog megváltása körében 36.000.000 forint, a hagyatéki hitelezői igény tekintetében 262.476 forint, míg a negatív megállapítási keresettel érintett összeg erejéig 17.162.485 forint, ezek együttes összege 69.424.961 forint. Ebből az értékből a felperesek pernyertesek lettek a hagyatéki hitelezői igény vonatkozásában 262.476 forint erejéig, pervesztesek a 17.162.485 forint megállapítási kereset erejéig, az özvegyi haszonélvezeti jog megváltása, illetőleg a közös tulajdon megszüntetése iránti igény vonatkozásában az 52.200.000,- forint pertárgyérték figyelembevétele mellett járó perköltséget a felek között egyenlő arányban megosztotta. {1/2017. (IX.11.) PK vélemény}
- [42] Megállapította, hogy a felperesek együttesen 26.362.476 forint (38%), míg az I. rendű alperes 43.262.485 forint (62%) vonatkozásában lettek pernyertesek. Tekintettel arra, hogy a felperesek nem egységes pertársak, ezért az 1952.évi Pp.82.§ (2) bekezdése alapján viselik a perköltséget egymás között egyenlő arányban.
- [43] A felperesek személyes illetékfeljegyzési jog kedvezményében részesültek. Az 1952. évi Pp. 81. § (1) bekezdése és 82.§ (2) bekezdése figyelembevételével határozott a le nem rótt kereseti illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2), valamint a 15. § (1) és (3) bekezdésére is figyelemmel. A le nem rótt illeték összege 1.500.000,-forint volt, ezért a felpereseket személyenként 232.500, mindösszesen 930.000 forint illeték, míg az I. rendű alperest 570.000 forint illeték viselésére kötelezte.
- [44] Rögzítette, hogy a felperesek jogi képviselője a közös tulajdon megszüntetésére irányuló kereset tárgyában 120.000 forint ügyvédi munkadíjat igényelt, míg a fennmaradó igények tekintetében a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) 3. §-a alapján kérte az ügyvédi munkadíjának a meghatározását, amelynek összege a 17.162.485 forint, és a 262.476 forint pertárgyértékű keresetek vonatkozásában összesen 722.748 forint lett volna. Ezt az összeget e 100%-os pernyertesség esetére eltúlzottnak találta, ezért a R. 3. § (6) bekezdése alapján 100%-os pernyertesség esetére is mérsékelte 300.000 forintra. Az I. rendű alperes jogi képviselő szintén a R. alapulvételével kérte ügyvédi munkadíja meghatározását azzal, hogy Áfa körbe tartozik. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes jogi képviselőjének járó ügyvédi munkadíj mértékét a R. 3. § (2) illetőleg (6) bekezdése alapján teljes pernyertessége esetére 420.000 forint+áfa, azaz 533.400,- forint összegben határozta meg.
- [45] A 1/2017. (IX.11.) PK vélemény 16. pontja alapulvételével a felperesek által előlegezett 119.800 forint ingatlanforgalmi szakértői díjat a felek között akként osztotta meg, hogy abból 59.900 forint terheli az I. rendű alperest.
- [46] Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, az I. rendű alperes javára megállapított perköltségfizetésre kötelezésük mellőzése, az állam javára a felperesek által személyenként

fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegének személyenként 63.750 forintra történő leszállítása, és az I. rendű alperesnek a felperesek javára további 537.524 forint (személyenként 134.381 forint) elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezése, valamint az I. rendű alperesnek másodfokú perköltségben való marasztalása iránt a felperesek, az I. rendű alperesnek az I. rendű felperes javára további 26.400 forint készkiadásból álló elsőfokú perköltség megfizetése iránt az I. rendű felperes terjesztett elő fellebbezést.

- [47] Megalapozatlannak tartották azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy a megállapítási kereset Pp. 123.§-ában írt feltételeit nem igazolták. Utaltak arra, hogy valamennyi periratukban tehermentes érték figyelembevételével kérték a közös tulajdon megszüntetésének valamennyi módozatát, mert az ingatlanok a felperesekre „háruuláskor” tehermentesek voltak. Utaltak arra is, hogy a II. rendű alperes sem hivatkozott a megállapítási per feltételeinek hiányára. Az elsőfokú bíróság álláspontjuk szerint nem mellőzhette volna ítéletében indokát adni annak, hogy miért tért el a felperesek keresetében és perirataiban írt és megindokolt számszaki levezetéstől.
- [48] Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a perköltségviselés körében figyelmen kívül hagyta a 14.P.20.348/2017/86. számú részítéletet, amelyben a perköltségviselésről nem döntött, ezért arra hivatkoztak, hogy az ítéletben kellett volna rendelkezni a részítélettel elbírált igényekkel kapcsolatos perköltség viselésről.
- [49] Hivatkoztak arra, hogy a részítéletében megállapítottak alapján az 1-8. tétel alatt feltüntetett, mindösszesen 53.587.200 forint forgalmi értékű, és így pertárgyértékű ingatlan vonatkozásában lettek teljes egészében pernyertesek, az elsőfokú bíróság ezzel szemben a pertárgy értéket e vonatkozásban tévesen 16.200.000 forintban rögzítette.
- [50] Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a 17.162.485 forint pertárgyértékű megállapítási kereset elutasítása folytán a felpereseket az I. rendű alperes javára kötelezte perköltség fizetésére, holott e megállapítási keresetet a felperesek a II. rendű alperessel szemben terjesztették elő, így az ezzel kapcsolatos pernyertességet az I. rendű alperes javára értékelni nem lehet.
- [51] Tévesnek tartották az özvegyi jog megváltása kapcsán a 36.000.000 forintos pertárgyérték alapján a perköltségviselés fele-fele arányú megosztását előadva, hogy e körben a felperesek az I. rendű alperessel szemben pernyertesek lettek.
- [52] Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányának felperesekre hátrányos megállapítása és a közel öt éve tartó peres eljárás ellenére a 722.748 forint ügyvédi költséget 300.000 forintra mérsékelte, illetve, hogy az I. rendű alperes ügyvédi képviseleti költségét annak ellenére állapította meg 533.400 forintban, hogy az I. rendű alperes egy érdemi ellenkérelmén kívül perbeli nyilatkozatot, előkészítő iratot nemigen terjesztett elő.
- [53] Az I. rendű felperes a F/1-F/3 szám alatt benyújtott pénzügyi bizonylatokkal igazolta, hogy a tulajdoni lapok beszerzésével 52.800 forint készkiadása keletkezett, előadva, hogy az fele részben az ági vagyon megállapításával, fele részben a közös tulajdon megszüntetése iránti keresetével összefüggésben merült fel, ekként annak fele, azaz 26.400 forint megfizetésére kérte az I. rendű alperes kötelezését.
- [54] Az elsőfokú ítélet ellen az I. rendű alperes is fellebbezést terjesztett elő, amelyben az elsőfokú ítélet perköltségviselésre vonatkozó részének megváltoztatását és elsődlegesen azt kérte, hogy kizárólag a felpereseket kötelezze a bíróság perköltség viselésére, másodlagosan a perben érdekelt feleket tulajdoni hányaduk arányában kérte perköltségviselésre kötelezni.
- [55] Fellebbezése indokaként arra hivatkozott, hogy a perre okot nem adott, a temetési költségeket már a hagyatéki eljárásban sem vitatta, a közös tulajdon megszüntetését soha nem ellenezte, az árverési értékesítés ellen nem emelt kifogást, a hagyatéki eljárásban meghatározott ingatlanértékeket elfogadta, a pécsi helyrajzi szám1 hrsz-ú ingatlan értékének az adó- és

értékbizonyítványtól eltérő 28.000.000 forintos értéke ellen nem emelt kifogást, a pécsi helyrajzi szám2 hrsz-ú ingatlan felperesek által megjelölt, majd szakértő által megállapított értéke vonatkozásában vitatást nem terjesztett elő. Az irányadó PK vélemény alapján utalt arra, hogy ha a perre, illetőleg egyes perbeli lépésekre egyik fél sem szolgáltatott okot, közöttük csak a felmerült szükséges kiadásokat kell megosztani, a többi költségét mindegyik fél maga viseli. Hivatkozott arra, hogy a jelen ügyben a pertől független kiadás nem merült fel, a perrel kapcsolatban felmerült kiadások pedig szükségtelenek voltak.

- [56] Az elsőfokú bíróság felhívására fellebbezését akként pontosította, hogy a felpereseket személyenként 375.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére kérte kötelezni.
- [57] A felperesek fellebbezése részben megalapozott, az I. rendű alperes fellebbezése nem megalapozott.
- [58] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás adatai alapján kiegészíti azzal, hogy az elsőfokú bíróság a 2022. január 27. napján kelt és 2022. május 12. napján jogerőre emelkedett 14.P.20.305/2021/20. számú kiegészítő ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 2.500.000 forintot és annak 2014. december 14-től a kifizetésig járó kamatait azzal, hogy e tartozásért az I. rendű alperes a házastársi közös vagyonból rá eső rész erejéig felel. Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 120.000 forint perköltséget.
- [59] Az elsőfokú bíróság a 2022. április 22. napján kelt 14.P.305/2021/22. számú végzésével az elsőfokú bíróság 14.P.20.305/2021/13, számú ítélete rendelkező része 2. oldalának 1. bekezdését azzal javította ki, hogy a balatonlelle helyrajzi szám12 hrsz-ú ingatlan 2/6-od részének a legkisebb árverési vételára a 8.867.000 forint.
- [60] A felperesek keresetükben kérték a II. rendű alperessel szemben annak megállapítását, hogy a felpereseket mint ági örökösöket nem terheli az I. rendű alperes és az örökhagyó által felvett hitelből a II. rendű alperes által 2014 júliusára kimutatott 17.162.485,- forint és járulékai fizetésének kötelezettsége. A megállapításra irányuló keresetet az elsőfokú bíróság elutasította. A keresetet e részben elutasító ítéleti rendelkezés ellen a felek fellebbezést nem terjesztettek elő, így e vonatkozásban a felperesek jogerős döntés alapján pervesztesek lettek.
- [61] Helyesen hivatkoztak fellebbezésükben a felperesek arra, hogy a megállapítási keresetet a II. rendű alperessel szemben terjesztették elő, így velük szemben e vonatkozásban nem az I. rendű alperes, hanem a II. rendű alperes lett pernyertes, téves ezért a megállapítási kereset elutasítása miatt a felpereseknek az I. rendű alperes javára perköltség fizetésre kötelezése, ezért a perköltségszámítás alapjául szolgáló pertárgyértéknél az I. rendű alperes javára 17.162.485 forintot figyelembe vételét mellőzni szükséges.
- [62] Megalapozottan sérelmezték a felperesek, hogy az elsőfokú bíróság nem döntött a jogerős részítélettel elbírált igények tekintetében a perköltség viseléséről.
- [63] Az elsőfokú bíróság a 14.P.20.348/2017/86. számú részítéletében – a felperesek keresetének megfelelően, az I. rendű alperes ellenkérelmével szemben, amelyben vitatta az érintett ingatlanok ági vagyoni jellegét - a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám2, helyrajzi szám3 és helyrajzi szám4 hrsz-on felvett ingatlanok tulajdonjogának ági öröklés jogcímén történő felperesek általi, egymás közötti ¼ - ¼ arányú megszerzését állapította meg, és a pécsi II. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám1, helyrajzi szám3, és helyrajzi szám4, a balatonlelle helyrajzi szám12 hrsz-ú, a háromfai helyrajzi szám6 hrsz-ú, és a pécsi III. kerületi tulajdoni lapon helyrajzi szám7, a balatonlelle helyrajzi szám5 hrsz-ú ingatlanokon fennálló özvegyi haszonélvezeti jogot szüntette meg megváltás jogcímén. A részítéletben a Pp. 77.§-ára és a PK 154. számú állásfoglalásra hivatkozva a perköltség viseléséről nem döntött.

- [64] A részítélettel elbírált tulajdonjog megállapítása iránti kereset tekintetében a pertárgyérték 8.000.000 forint + 4.000.000 forint + 4.200.000 forint = 16.200.000 forint volt. Téves az a fellebbezési hivatkozás, hogy az ági öröklés címén való tulajdonszerzés megállapításának pertárgyértéke 53.587.200 forint, amelyet a perköltség számítása körében a felperesek javára teljes egészében figyelembe kellett volna vennie az elsőfokú bíróságnak, hiszen a tulajdonjog megállapítása iránti kereset a 2., 3. és 4. ingatlanra vonatkozott csak, a további ingatlanok ági vagyoni jellegét az I. rendű alperes a hagyatéki eljárásban nem vitatta.
- [65] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 24. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke irányadó. A (2) bekezdés e) pontja alapján a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékeként - a tényleg megállapítható összegtől függetlenül - az alábbi értéket kell számításba venni: dologi jogi perekben a vitás dolog (rész), illetőleg dologi jog értékét;
- [66] Az 1959. évi IV. törvény 616.§ (4) bekezdése alapján a házastársat, és a bejegyzett élettársat a megváltásra kerülő vagyonból - természetben vagy pénzben - olyan rész illeti meg, amelyet, mint az örökhagyó gyermeke törvényes örökösként a leszármazókkal együtt örökölné. Ági öröklés esetén a házastársat, és a bejegyzett élettársat az ági vagyon egyharmada illeti meg.
- [67] Az özvegyi haszonélvezeti jog megváltásával érintett perbeli ingatlanok együttes értéke 45.357.700 forint, annak egyharmada 15.119.333 forint volt.
- [68] A fentiekre tekintettel a felperesek és az I. rendű alperes között a perköltségviselés szempontjából figyelembe veendő pertárgyérték a következő:
16.200.000 forint (tulajdonjog megállapítása)
15.119.233 forint (özvegyi haszonélvezeti jog megváltása)
262.476 forint (hagyatéki hitelezői igény)
Összesen: 31.581.709 forint, amely tekintetében a felperesek teljes egészében pernyertesek lettek.
- [69] A közös tulajdon megszüntetése tekintetében a perköltség felperesek és I. rendű alperes közötti fele-fele arányú megosztását a felperesek nem sérelmezték.
- [70] A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése és a fenti pertárgyérték alapján a felpereseket együttesen nettó 1.144.451 forint ügyvédi munkadíj illetné meg, ami fejenként 286.113 forint ügyvédi munkadíjat jelent, így a felperesek fellebbezésében igényelt személyenkénti 134.381 forint ügyvédi munkadíj iránti fellebbezési kérelem megalapozott.
- [71] A felperesek a fellebbezésükhöz csatolt számla és átutalási igazolások alapján 52.800 forint költsége merült fel a perbeli ingatlanok hiteles tulajdoni lapjának kiváltásával. A közös tulajdon megszüntetése tekintetében az egyenlő arányú perköltségmegosztásra vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést a felek egyike sem sérelmezte, így az I. rendű felperes megalapozottan igényelte az e tekintetben felmerült készkiadásai 50%-ának azaz 26.400 forintnak a megtérítését az I. rendű alperestől.
- [72] Az elsőfokú bíróság nem kötelezte az I. rendű alperest a felperesek javára perköltség fizetésre, így annak megváltoztatására az I. rendű alperes fellebbezése alapján nem volt sem indok, sem lehetőség. Az I. rendű alperes a hagyatéki eljárásban a részítélettel érintett ingatlanok ági vagyoni jellegét nem ismerte el, érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, így a perre okot adott, ezért a Pp. 80.§ (1) bekezdése esetében az illetékviselés körében sem alkalmazható.
- [73] Az 1/2017. (IX. 11.) PK vélemény 15. pontja alapján az ingatlan közös tulajdona megszüntetése esetén a per tárgyának értéke általában a felperes tulajdoni hányadának, az ingatlan társasházzá alakítása esetében pedig a tulajdonába adni kért külön tulajdoni

egységnek az értéke. Ha azonban a felperes a közös tulajdon természetbeni megosztása esetére a tulajdoni hányada értékénél nagyobb értékű ingatlanrészt igényel, a per tárgyának értéke ez a nagyobb érték. Ha pedig a felperes úgy kéri a közös tulajdon megszüntetését, hogy a bíróság a közös tulajdonú ingatlant vagy annak egy részét megfelelő ellenérték fejében adja az ő tulajdonába, a per tárgyának értéke a tulajdonába adni kért tulajdoni hányad értéke.

- [74] A fentiekre tekintettel a közös tulajdon megszüntetése iránti kereset pertárgyértéke 17.357.700 forint, így a perben érvényesített összes igény pertárgyértéke (31.581.709 forint + 17.357.700 forint) 48.939.409 forint volt. A közös tulajdon megszüntetése tekintetében a felperesek és az I. rendű alperes pernyertességi aránya fele-fele, így a teljes 48.939.409 forintos pertárgyértékből 40.260.559 forint tekintetében a felperesek, 8.678.850 forint tekintetében az I. rendű alperes lett pernyertes, ami 82%-os felperesi és 18%-os I. rendű alperesi pernyertességet jelent.
- [75] A felperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 1.500.000 forint feljegyzett illetékből, ezért a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján az I. rendű alperes összesen 1.230.000 forint, míg a felperesek összesen 270.000, személyenként 67.500 forint feljegyzett illeték viselésére kötelesek.
- [76] A kifejtetteknek megfelelően a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján fellebbezett részében részben, a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg.
- [77] A felperesek fellebbezésének pertárgyértéke 1.423.732 forint volt, a fellebbezés 1.408.732 forint tekintetében volt sikeres, ami 98%-os pernyertességet jelent, az I. rendű felperes fellebbezésnek pertárgyértéke 26.400 forint volt, amely tekintetében az I. rendű felperes 100%-ban pernyertes, az I. rendű alperes fellebbezési pertárgyértéke 570.000 forint volt, amely tekintetében az I. rendű alperes 100%-ban pervesztes lett.
- [78] A fenti arányokra tekintettel a nagyobb részben pervesztes I. rendű alperest a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság a felperesek javára másodfokú perköltség viselésére, amely a felperesek jogi képviselőjének munkadíjából áll, és amelynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.
- [79] A felperesek és az I. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illetékből a fenti arányokra tekintettel a felperesek személyenként 300 forint, az I. rendű alperes pedig 158.300 + 2.100 forint fellebbezési illeték viselésére köteles.
- [80] A másodfokú bíróság az 1952. évi III. törvény 78.§ (1) bekezdése és 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a fellebbező feleket, hogy a meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdése szerint fizessék meg, egyúttal a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése alapján tájékoztatta a feleket az esedékesség időpontjáról, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról. Tájékoztatja a feleket arról is, hogy ha az illeték fizetési kötelezettségnek határidőben nem tesznek eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, dr. Hrubí Adrienn s.k. előadó bíró, dr. Berki Csilla s.k.
bíró